Donderdag 27 Januari 1944 — DAGBLAD — 61ste Jaargang, No. 4116

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 2.00 per maand [Aruba f 2.50] bij vooruitbetaling
Afzonderlijke nummers f 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Liberia verklaart Oorlog.

Revolutie in Paraguay verijdeld.

LIBERIA VERKLAART OORLOG.

Het Britse Departement van Buitenlandse Zaken ontving bericht, dat Liberia oorlog heeft verklaard aan Duitsland en Japan op 26 Januari. Liberia is een Neger-Republiek aan de Westkust van Afrika (Londen, (AP) 27.1).

OMWENTELING IN PARAGUAY VERIJDELD.

De Regering van Paraguay heeft bekend gemaakt, dat in de vroege morgen van Woensdag een revolutie verijdeld werd. Het communiqué van het Ministerie van Binnenlandse Zaken zeide, dat eenheden van de ontbonden Liberale Partij en daarmede verwante organisaties poogden bezit te nemen van het Politie-Hoofdkwartier en de barakken.

Het communiqué zeide, dat de wacht verrast werd, maar dat niettemin de poging werd afgeslagen na een kort en hevig gevecht. Een der leiders, die de coup ondernamen, genaamd Ayala Calderon, werd door de schildwachten gedood.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken zeide: „Verschillende leden van de groep werden herkend en de politie, zal voortgaan een onderzoek in te stellen met de bedoeling de verantwoordelijkheid vast te stellen en een ogenblikkelijke beslissende actie te nemen tegen de rustverstoorders. Er heerst rust in het gehele land". Het aantal der opstandelingen werd niet bekend gemaakt (Asuncion, (AP) 26.1).

PRESIDENT RAMIREZ AAN HET WOORD.

In een radiorede uit Buenos Aires deelde President Pedro Ramirez aan het Argentijnse volk mede, dat Argentinië de betrekkingen met de as gebroken heeft, omdat de Argentijnse souvereiniteit in gevaar gebracht werd door de verspiederij en andere verrichtingen van as-elementen in het land. „Met het oog op de ernst van deze feiten, welke het Argentijnse gevoelen krenken, is het ontoelaatbaar om de aanwezigheid van de diplomatieke vertegenwoordigers van Duitsland en Japan onder ons langer te gedogen. Er zijn geen verontschuldigingen of uitleggingen om de handelingen en plannen te rechtvaardigen van hen, die binnen de republiek of met betrekking t haar werken tegen de nationale souvereiniteit."

Ramirez vermeed om in zijn rede melding te maken van de democratie. Hij verklaarde evenwel, dat de Argentijnse houding „geen vermindering betekent van het recht tot uitgebreide maatregel dat toebehoort aan een souverein land, vrij van enige druk van buiten." „Wij koesteren geen haat of wrok", aldus zeide Ramirez. „Er zijn geen aandriften, die de ernst onzer problemen vergeren" (Montevideo, (AP) 26.1).

CORDELL HULL OVER ARGENTINIË.

De volgende verklaring werd door Cordell Hull afgelegd: „Het zal zeer verheugend zijn voor alle Geallieerde landen en in het biezonder voor de Amerikaanse Republieken om te vernemen, dat Argentinië de diplomatieke betrekkingen met Duitsland en Japan verbroken heeft. Deze maatregel werd getroffen omdat de Argentijnse regering beseft, dat de aslanden Argentinië gebruiken als een grote uitgangsbasis voor spionnage en andere verrichtingen welke uiterst gevaarlijk zijn voor de veiligheid en inwendige vrede van het Westelijk Halfrond. Uit deze maatregel moet men aannemen, dat Argentinië thans energiek zal voortgaan om andere maatregelen te nemen, welke alle Amerikaanse Republieken in gemeenschappelijk overleg hebben getroffen voor de veiligheid van het wereldeel" (Washington, (AP) 26.1).

LAGUARDIA OVER DE STAP VAN ARGENTINIË.

De volgende verklaring werd door Burgemeester Fiorello H. LaGuardia van New York afgelegd in verband met het verbreken der betrekkingen met de as door Argentinië:

„Ik ben er zeker van dat alle Amerikanen blij zullen zijn te horen, dat Argentinië eindelijk de betrekkingen met de asmogendheden verbroken heeft. Wij zijn verheugd, omdat de overweldigende meerderheid van het Argentijnse volk vooruitstrevend en vredelievend is en geen sympathie heeft voor de nazies of Japs. Dit is inderdaad groot nieuws. Men kan nu aannemen, dat alle verbindingen per post, telegraaf en radio tussen Argentinië en Duitsland en Japan ogenblikkelijk verbroken zullen worden. Ook zullen de nazie-agenten, die zeer actief in Argentinië zijn, ergens worden geplaatst waar zij geen kwaad kunnen doen. Welkom terug Argentinië. Wij zijn zo blij u weer bij ons te hebben" (New York, (AP) 26.1).

NU ARGENTINIË DE BETREKKINGEN MET DE AS VERBROKEN HEEFT.

Roman Jimenez seint uit Montevideo. Door zijn late verbreking der betrekkingen met de as heeft Argentinië zich geschaard aan het diplomatieke front der Amerikaanse landen maar tegelijk ook nam het — tijdelijk tenminste — de wind uit de zeilen van een gezamenlijke actie welke aan het weekeinde niet ver meer scheen. Nadat alle andere Amerikaanse republieken onderling inlichtingen gewisseld hadden over de wijze waarop de Boliviaanse revolutionnaire regering aan de macht kwam, werd uit verschillende ingelichte kringen gemeld, dat achter de ontzeteling van Enrique Peñaranda een algemeen vijandig plan zat voor geheel Zuid-Amerika, waarmede Duitse agenten in Buenos Aires en de Argentijnse nationalistische leiders in nauw verband staan.

Het feit, dat de Amerikaanse landen van plan waren maatregelen te treffen tegen Argentinië als een logisch gevolg van hun weigering om het Boliviaanse regime te erkennen ging niet ongemerkt voorbij aan de Ramirez-regering. Dit werd gezegd door ingelichte kringen, die de verbreking der betrekkingen met de as op het laatste ogenblik beschouwen als een poging om de rest van het Westelijk Halfrond tevreden te stellen.

De aard van deze maatregelen werd niet vastgesteld, doch in Montevideo deed Maandag het gerucht de ronde, dat Cordell Hull een krachtige verklaring had klaar liggen waarin melding zou worden gemaakt van die maatregelen. Een hoge gezagsdrager zeide, dat het blokkeren van Argentijnse belegging door de Verenigde Staten en andere Amerikaanse landen overwogen werd. Diplomatieke waarnemers hier waren van oordeel, dat de Noordamerikaanse regering eindelijk een starre houding ging aannemen tegen het enige Amerikaanse land, dat voortdurend geweigerd had de betrekkingen met de as te verbreken. En men gelooft, dat dit zeer veel te doen heeft gehad met de beslissing van Argentinië om met de as te breken.

Het is geen geheim, dat Vice Admiraal Jonas Ingram, Bevelhebber van de Noordamerikaanse vloot in de Zuidatlantische Oceaan, Zaterdag te Montevideo verklaarde, dat hij genoeg strijdkrachten heeft om het hoofd te bieden aan elke situatie die zich mocht voordoen in dit gebied. Hieraan voegde hij nog toe als zijn persoonlijke hoop, dat de Argentijnse leiders eindelijk het licht mochten zien en zich bij de overige Amerikaanse republieken aansluiten.

Ingelichte personen zeiden, dat de verandering in de plannen van Hull op het laatste ogenblik veroorzaakt werd door den Argentijnsen Minister van Buitenlandse Zaken, Generaal Alberto Gilbert, die Maandag den Noordamerikaansen en Britsen Ambassadeurs in Buenos Aires op de hoogte bracht van zijn bedoeling om de betrekkingen met de as te verbreken.

De verontschuldiging voor deze stap is de ontdekking van een grote verspiedersorganisatie in Argentinië, welke ten gunste van de as tegen de Verenigde Landen werkt. De waarnemers te Montevideo wezen er echter op, dat wel zeker driemaal in het verleden de verrichtingen van asgezinde spionnen in Argentinië onder de aandacht werden gebracht van de regering, die echter geen enkele positieve maatregel nam. Hoewel diplomatieke en andere kringen in de Uruguese hoofdstad de wijziging in de Argentijnse houding loven als een grote stap in de juiste richting, vraagt men zich af of er nu werkelijk een verandering in de politiek van dat land zal plaats vinden. Sommigen zijn van mening, dat het Ramirez-regime nu zal moeten komen opdagen met een reeks bevredigende maatregelen. Een andere vraag, die men zich stelt is, welke de gevolgen van zulk een stap zullen zijn in de binnenlandse toestand van Argentinië, de mogelijkheid inbegrepen, dat enkele cabinetsministers en andere hoge gezagsdragers die zich herhaaldelijk opwierpen als de grote voorstanders van de onzijdigheid zullen aftreden. Ten minste driemaal sedert de revolutie van Juni, welke Ramirez aan het bewind bracht, is het cabinet gewijzigd door de internationale politiek: de eerste maal toen Ramirez Generaal Rawson verving als President nauwelijks twee dagen na de Juni-revolutie, de tweede maal toen Segundo Storni aftrad na zijn ongelukkige briefwisseling met Hull en voor de derde maal toen drie andere ministers aftraden na het mislukken van hun plan om in October l.l. Argentinië een meer liberale weg in de politiek te doen opgaan.

Als men de diplomatieke en semi-officiële opinie in Montevideo moet samenvatten, dan zal de Argentijnse politiek in de naaste toekomst nauwlettend worden gadegeslagen om te zien of de Ramirez-regering de nieuwe koers zal blijven volgen, die men vandaag is ingeslagen. Een van de dingen, die nauwkeurig bestudeerd zullen worden door de andere Amerikaanse regeringen, althans volgens deze berichtgevers, is het optreden van het Argentijnse regime tegen de groepen — het zij in eigen omgeving, hetzij binnen zijn rechtsgebied — die samenrotten tegen de naburige regeringen door hun gekozen plan van een „Zuidelijk blok" of nationalistische systemen. Volgens een zegsman van het Departement van Buitenlandse Zaken zal de verandering in Argentinië's houding geen wijziging brengen in de beslissing van de andere Amerikaanse regeringen om de Boliviaanse Junta niet te erkennen (Montevideo, (AP) 26.1).

RUSLAND WIL GEEN NOORDAMERIKAANSE BEMIDDELING.

Cordell Hull maakte bekend, dat Rusland het aanbod der Verenigde Staten om te bemiddelen tussen de diplomatieke betrekkingen tussen Polen en Rusland te herstellen, heeft afgeslagen.

Hull deed deze bekendmaking op een persconferentie. Hij maakte bekend, dat de Russen het standpunt innamen niet te voelen, dat de omstandigheden rijp genoeg zijn om het welslagen van de Noordamerikaanse bemiddeling te verzekeren. De Russen uitten evenwel hun erkentelijkheid voor het aanbod.

Of de Verenigde Staten nu eventueel alleen of in samenwerking met Groot-Brittannië verdere maatregelen zullen nemen in deze aangelegenheid, werd door Hull niet te kennen gegeven (Washington, (AP) 26.1).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN ALGIERS.

„Te land: De Noordamerikaanse en Britse strijdkrachten, die ten Zuiden van Rome landden, zijn nog meer versterkt. Het strandhoofd is uitgebreid door beperkte vorderingen. Verder naar het Zuiden hebben de Franse troepen een belangrijke hoogte genomen aan het hoofdfront van het 5e leger, terwijl Noordamerikaanse troepen plaatselijke vorderingen maakten tegen een hardnekkige weerstand in het gebied van Cassino. Aan de Adriatische flank was de strijd grotendeels beperkt tot intensieve patrouille-activiteiten.

In de lucht: Het slechte weer beperkte gisteren de verrichtingen in de lucht, doch lichte bommenwerpers vielen doelen op de wegen en spoorlijnen aan te Ceccano, Cisterna en Itri. Gevechtsvliegtuigen onderhielden patrouilles boven het strandhoofd. 3 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield. 2 Onzer toestellen worden vermist" (Algiers, (AP) 27.1).

WAT MEDINA ZEGT.

President Medina van Venezuela verklaarde in New York: „Ik ben zeer blij over de maatregel van Argentinië om de betrekkingen met de as te verbreken, omdat dit zal bijdragen aan de solidariteit van het continent" (New York, (AP) 26.1).

Het nieuws van vandaag.

En nu heeft weer een land oorlog verklaard aan Duitsland en Japan: Liberia, met een grensleger van 750 man en een militie van 4000. Als dit land werkelijk troepen gaat zenden naar de fronten kan de strijdmacht van Liberia evenwel worden opgevoerd, aangezien het land een bevolking van twee millioen heeft. Dit voor degenen, wier eerste gedachte is welke actieve steun onze nieuwe bondgenoot kan bieden in de strijd. Anderen zullen zich evenwel eerst afvragen: Waar ligt Liberia?

Wat is Liberia?

Liberia ligt aan de Zuidwestelijke (Guinese) kust van Afrika tussen Sierra Leone (Brits) en de Franse kolonie van de Ivoorkust. Het is een Neger-Republiek met een Neger-President (verplicht), genaamd William V. S. Tubman.

Het land is 95.400 km² groot; hoofdstad is Monrovia. De bevolking bestaat geheel uit het Afrikaanse ras; ongeveer 100.000 daarvan die langs de kust wonen, kunnen geciviliseerd genoemd worden. 20% Van de bevolking is Mohammedaan, 3.4% Protestant en 0.35% Katholiek.

Liberia is ontstaan uit nederzettingen, die door Noordamerikaanse kolonisatie-verenigingen voor vrijgelaten negerslaven sedert 1821 werden gesticht.

Op 26 Juli 1847 werd Liberia onafhankelijk. Het bestuur is ingericht naar het voorbeeld van dat der Verenigde Staten. Ook zijn er twee partijen: de „True Whig" en de „People's Party". Slechts de zogenaamde „Americo-Liberians" en hun nakomelingen, ongeveer 20.000 in getal, hebben stemrecht. De President wordt gekozen voor 8 jaar maar is herkiesbaar. Oud-President Edwin J. Barclay bijvoorbeeld is aan het bewind geweest van 1931 tot en met 1943. Het vorig jaar bracht hij een bezoek aan de Verenigde Staten, waarbij hij o.a. in het Witte Huis sliep. Dit verwekte natuurlijk een sensatie!

Een Senaat, bestaande uit 8 leden, wordt voor 6 jaren gekozen. Het Huis van Afgevaardigden, voor 4 jaren gekozen, bestaat als onze Staten uit 15 leden.

In 1942 was de begroting van Liberia $ 837.521. Koffie, rubber, olie, noten, raffia, ivoor en gember zijn de voornaamste uitvoerartikelen. Op het ogenblik zijn in Liberia Noordamerikaanse troepen (voornamelijk kleurlingen) gestationneerd.

Het nieuws, dat Liberia de oorlog verklaard heeft is evenwel niet het belangrijkste nieuws van vandaag. Argentinië heeft nog de meeste aandacht na het verbreken der betrekkingen met de as. Vandaag wordt uit Buenos Aires gemeld, dat de regering opdracht heeft gegeven aan alle Argentijnse koopvaardijschepen om hun havens te verlaten.

In de ochtend van dezelfde dag, dat Argentinië zulk een belangrijke stap in de goede richting nam, vond in de naburige republiek Paraguay een poging tot revolutie plaats. Deze werd evenwel verijdeld, aangezien zij niet voldoende georganiseerd maar eerder geleek op een wanhopige poging van vijandelijke agenten om het verlies van Argentinië als uitgangsbasis te herstellen.

Het Russisch communiqué meldt, dat 10 Duitse divisies verslagen werden aan het Leningradfront. Van de strijd ten Zuiden van Rome komen nog weinig biezonderheden maar het ziet er wel naar uit, dat hier spoedig een grote slag zal ontbranden.

Het Europese bevoorradingsvraagstuk grotendeels opgelost.

Een half millioen dollars voor de Krijgsgevangenen.

Verdieping van Levensbeschouwing en Godsdienst.

JAPAN EN DE NEDERLANDS-INDISCHE JEUGD.

PRINSES JULIANA ZAL LIBERTY-SCHIP DOPEN.

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana zal Vrijdag te San Francisco aankomen om een Liberty-schip te dopen, dat de naam van „Jan Pieterszoon Coen" zal dragen. Het is de eerste maal, dat een lid van het Huis van Oranje de kust van de Stille Oceaan bezoekt. Hare Koninklijke Hoogheid zal ook een bezoek brengen aan de Stanford University, het Oaknoll-hospitaal en het USO-centrum. De Nederlandse gemeente zal in het Palace Hotel worden ontvangen. Verdere bezoeken worden gebracht aan de club voor Nederlandse zeelui, het vacantiehuis voor zeelui te Saratoga en het Internationaal Zeemanshuis. De Prinses wordt vergezeld door Dr. H. van Houten, kanselier van het Nederlandse Gezantschap en door den Heer en Mevrouw Van Tets.

EEN HOOPRIJK TEKEN.

Zijne Excellentie Pieter A. Kerstens verklaarde te Londen, dat hij het als een hooprijk teken beschouwt, dat 44 landen in staat waren tot een overeenkomst te geraken op de jongste Herstelconferentie en samenwerking wisten te bereiken, zowel voor de te nemen maatregelen in Europa als in het Verre Oosten. Het Europese bevoorradingsvraagstuk is grotendeels opgelost; biezondere aandacht werd besteed aan een snelle aanvoer en verdeling van de noodzakelijkste artikelen.

De militaire autoriteiten zullen gedurende de eerste zes maanden de bevoorrading regelen in Nederland. De Minister zeide te dezer gelegenheid ook zeer onder de indruk te zijn van de prachtige samenwerking in Curaçao tussen de Noordamerikaanse vloot onder leiding van Schout-bij-Nacht E. T. Chandler en het Gouvernement van Curaçao.

MASSA-ONTSNAPPINGEN.

Massa-ontsnappingen van arbeiders, die in Nederland verplicht werden verdedigingswerken te verrichten aan de kust hadden de drie laatste weken herhaaldelijk plaats. De Nederlandse radio signaleerde gevallen te Souburg in Zeeland. Ook te Wageningen zijn gevangenen, die bij de Todt-organisatie moesten werken, gevlucht.

Het staat vast, dat patriotten hierbij hulp verlenen, daar de vluchtelingen geen distributie-kaarten bezitten en geen identiteitspapieren hebben.

THUNDERBOLTS BOVEN LEEUWARDEN.

Noordamerikaanse „Thunderbolts" hebben aanvallen gericht op vijandelijke vliegvelden te Gilzenrijen en Leeuwarden. Geen enkel vliegtuig is hierbij verloren gegaan. Ook hadden offensieve vluchten boven het Zuiderzee-gebied plaats.

VLOOTAALMOEZENIER SILLEVIS-SMIT VERTELT.

De Nederlandse vloot-aalmoezenier Majoor J. Sillevis-Smit, die pas te Londen is teruggekeerd, prees de samenwerking van de Geallieerde zeemacht en hij zeide, dat de zeelieden onder de indruk zijn van de wijze, waarop het oude Nederlandse spreekwoord: „Samen uit, samen thuis" wordt toegepast. De aalmoezenier was aan boord van de „Flores" toen dit schip opdracht ontving deel te nemen aan de gevechten in de Golf van Gaeta. Hoewel de vijandelijke kustbatterijen het voordeel hadden van een heldere maan, verliep alles volgens het plan en vuurde de „Flores" 23 salvo's af, voor het vertreksein werd gegeven. Later raakte het schip in een gevaarlijke positie, maar toen verscheen een Britse torpedojager, om de „Flores" bij te staan.

De aalmoezenier verklaarde, dat het leven in gevaar de mensen dichter bij elkaar brengt en diepe invloed heeft op levensbeschouwing en godsdienst.

NIET DOODSCHIETEN, MAAR OPHANGEN.

Leiders van de N.S.B. hebben de nazies verzocht Nederlandse vaderlanders op te hangen, in plaats van hen dood te schieten. Uit goed ingelichte Nederlandse kringen wordt vernomen, dat 19 patriotten, die op 30 September te Amsterdam werden terechtgesteld, op verzoek van Geelkerken zijn opgehangen.

WAT ER TUSSEN 10 EN 17 MEI GEBEURDE.

De eerste officiële uiteenzetting betreffende de gevechten in Nederland tussen 10 en 17 Mei 1940, zal binnenkort verschijnen, onder de titel „Military Operations in the Netherlands". Het boek wordt uitgegeven door Allen & Unwin en werd geschreven door Luitenant Doorman, van de Generale Staf, die voor de oorlog militair attaché was bij de Nederlandse Legatie te Brussel. Den schrijver werden alle mogelijke gegevens ter beschikking gesteld.

VOOR DE KRIJGSGEVANGENEN.

Het Nederlands Indische Gouvernement heeft $ 500.000 overgemaakt aan het Noordamerikaanse Rode Kruis ten bate van Noordamerikaanse, Britse en Nederlandse krijgsgevangenen. De krijgsgevangenenpakketten, die voor dit geld aangeschaft worden, zullen voorlopig te Wladiwostok opgeslagen blijven. Men wil zich eerst de volledige medewerking verzekeren van de Japanse autoriteiten. De Nederlandse Gezant te Washington, Doctor Alexander Loudon, heeft bekend gemaakt, dat de zg. familie-pakjes naar burgerlijke geïnterneerden gestuurd kunnen worden op dezelfde wijze als pakjes voor krijgsgevangenen.

JAPAN GRIJPT DE JEUGD.

De Japanners zijn in Nederlands Indië jeugd-organisaties aan het oprichten, waarin zelfs de allerkleinsten opgenomen zullen worden. De Japanse radio heeft bekend gemaakt, dat naast de bestaande organisatie, waarin alle kinderen boven 14 jaar opgenomen zijn, een nieuwe organisatie opgericht wordt. Hierin worden jongens onder 14 jaar geoefend.

BOMBARDEMENTEN.

Nederlandse Mitchell bommenwerpers hebben aanvallen verricht op doelen in Frans Noorden; Noordamerikaanse Thunderbolts, die bommen meevoerden in plaats van extra-benzinevoorraden, hebben Gilzenrijen onder vuur genomen. Er werd geen tegenstand van de Duitsers ondervonden.

BOVEN DE ARAFOERA-ZEE.

Luchtpatrouilles hebben een Japanse bommenwerper en een jachtvliegtuig boven de Arafoera-zee neergeschoten. Vijandelijke vliegtuighangars werden gebombardeerd te Moamer op het eiland Flores.

IN MEMORIAM.

Pater Martinus Luyckx O. P.

In de orde van de Paters Dominicanen is het een eeuwenoude gewoonte om bij het afsterven van een ordebroeder het Salve Regina in te zetten, stervend temidden van zijn broeders roepen zij voor hun confrater de hulp der Heilige Maagd in. De arme Pater Luyckx is gestorven verweg van zijn confraters, alleen, hij heeft die troost niet mogen genieten.

Geboren in Grave op 4 April 1872 werd hij opgenomen in de orde van den heiligen Dominicus in welke orde hij op 23 September 1892 zijn Heilige Professie aflegde. De bekende Mag. Dr. Bonifacius Luyckx O.P. was zijn broer, Priester gewijd op 15 Augustus 1898 kwam hij reeds op 15 October 1899 naar Curaçao om aan het toen bestaande pasbegonnen Seminarie Scherpenheuvel als professor mede te helpen aan de vorming van de Venezolaanse geestelijkheid.

Nadat dit seminarie door de politieke omstandigheden helaas moest worden opgeheven (wij zeggen helaas, want daar zou Curaçao een blijvend cultuurcentrum hebben gehad en zouden waarschijnlijk ook heel wat Curaçaose jongens naar toe zijn gegaan), bleef Pater Luyckx gelukkig voor Curaçao behouden. Persoonlijk had hij verdriet over die opheffing.

26 November kwam hij op het Bisschoppelijk Paleis, ging naar Sta Rosa (21 Juli 1902), naar Santa Maria (23 April 1903), naar Pietermaai (12 Augustus 1903) en vervolgens naar Rincón op Bonaire (15 Augustus 1904), doch dit was slechts voor kort.

De Nederlandse Provincie der Dominicanen had een missie aangenomen op het eiland Porto Rico, Pater Luyckx vertrok daarheen met den lateren Mgr. Vuylsteke en Pater Selbach, hij heeft daar werkelijk pionierswerk verricht. Porto Rico was lang verstoken van goede geestelijken en hun werk daar was moeilijk; er was een begrijpen nodig, doch met veel tact is deze missie een succes geworden.

In April 1920 Vicarius geworden van de Paters op Curaçao bleef hij daar tot 1928.

In 1929 weer terug op Curaçao, werd hij (1930) rector van het St. Elisabeths hospitaal.

Na 1936 werd hij rector van het St. Pedro Hospitaal op Aruba. In dat jaar bezocht hij Nederland en had het genoegen zijn neef Rafaël Bartels priester te zien wijden.

Weer terug op Aruba ging hij tegen 1940 toch verlangen naar een „otium cum dignitate" in Nederland; hij ondernam de reis naar Nederland, doch toen de boot Madeira gepasseerd was, brak de oorlog uit in Nederland en keerde hij na een lange omweg over Lissabon, Engeland, Amerika weer terug naar zijn hospitaal op Aruba. Toen zich het vorig jaar een gevaarlijk ziekte openbaarde, durfde hij het nog wel aan op 72-jarige leeftijd naar Rochester, Minesota te trekken. Het heeft niet mogen baten, al het mooie van het moderne Amerika kon hem niet genezen.

Hij was een man van kleine vreugden; wij lazen zijn afscheidsbrief voor zijn hospitaal en wij weten, dat hij veel verdriet had.

De simpele opsomming van zijn werkkringen doet al zien, dat er eén man heenging, die veel gaf voor Curaçao.

Een gebedsvereniging van Spaanse dames door hem in de Cathedraal opgericht bestaat nog steeds.

Graag had hij nog het vaderland gezien, hij zou zeker gegaan zijn om alles te zien en mede te leven met zijn familie waar hij zielsveel van hield en om zijn ordersbroeders bij te staan met een goed woord van een wijs man.

Nu is hij gestorven in een groot hospitaal in een vreemd land, missend alle attentie, waaraan juist hij behoefte had. Wij moeten God danken, dat hij hier zijn krachten voor het heil der zielen mocht geven en zijn vrienden en het gehele katholieke volk moge hem niet vergeten en bidden voor zijn zielerust.

Op Dinsdag as. zal er om negen uur een plechtige Requiem mis gezongen worden in de Kerk van St. Anna.

Na de dood van de Paters Hendriks, Hegelsom, Tolenaar, en De Bruyn is dit de vijfde Dominicaan, die hier sterft in deze oorlogstijd. God spare de Missie van Curaçao.

De gevolgen van geboortebeperking in Engeland en andere landen.

Rassenmoord in Groot-Britannië.

door

DR. EDGAR SCHMIEDELER,

Directeur van het „Family Life Bureau" van de N.C.W.C.

De bevolkingstatistieken van Groot-Brittannië maken de werkelijk vaderlandslievende Engelsen en vrienden van Engeland zeer bezorgd. De reden is niet het Malthusianisme voorgestaan door den zo dikwijls aangehaalden Malthus .De oorzaak is Neo-Malthusianisme, de kunstmatige geboortebeperking. Engeland heeft zijn Marie Stopes, zijn Drusdales en zijn Huxleys en anderen gehad. En nu voelt het de gevolgen, thans haalt het de oogst binnen. Wij behoeven de statistieken niet op te sommen om de gevolgen aan te tonen. Laat het volgende voldoende zijn: het geboortecijfer van Engeland en Wales daalde van 35 op de duizend mensen in 1880, tot 15 op de duizend mensen in 1939. De critieke toestand, waarin Engeland zich thans bevindt — zelfs met al de Verenigde Landen aan zijn zijde — is allen wel bekend. Laten wij voordat wij doorgaan de woorden van een Engelsman zelf aanhalen.

In een toespraak, gehouden te Newcastle-on-Tyne in 1937, verklaarde Dr. P. McGuhin: „Tenzij er een onverwachte wending kome in de toekomst, kunnen wij binnen dertig jaar een vermindering van de bevolking met 25% verwachten, en over honderd jaar kan onze bevolking zelfs teruggebracht zijn op 5 millioen."

Hij voegde eraan toe, dat deze verindering van de bevolking uiteindelijk de ontbinding van het Britse Rijk zou kunnen betekenen, want noch Engeland, noch Australië zullen voldoende mannen hebben om het gele ras te weerhouden.

Australië.

De gevolgen van de geboortebeperking hebben zich ook getoond in Australië. Een deputatie van katholieke scheikundigen van Nieuw-Zuid-Wales, heeft in het begin van 1942 geprotesteerd tegen de verspreiding van voorbehoed-middelen en propaganda in de Staten. Deze deputatie verklaarde: „Als men aanneemt, dat 20.000 man een divisie uitmaken, dan heeft Australië tussen 1922 en 1933 negen divisies verloren van mensen, die onze kusten moeten beschermen. Als wij dezelfde weg willen opgaan als Frankrijk, hoe kunnen wij dan aan zijn lot ontkomen?"

Met betrekking tot de daling van het geboortecijfer, zeide ze nog: De oorzaak van deze daling moet gezocht worden in een veranderde opvatting en houdig tegenover het ouderschap, dat weer zijn oorzaak vindt in de verwijdering van de zedelijke opvoeding van de kinderen en de moderne practijken op gebied van geboortebeperking.

Nieuw Zeeland.

In Nieuw Zeeland is het geboortecijfer voortdurend lager geweest dan in Australië. In 1925 was het geboortecijfer 22,9 en 21,2, respectievelijk voor Australië en Nieuw-Zeeland, in 1936 was het nog respectievelijk 17,1 en 16,6.

De Ierse Vrijstaat.

De Ierse Vrijstaat heeft ook met moeilijkheden te kampen gehad. Een inleidend rapport over de volkstelling van 1936, die door de nieuwsbladen gepubliceerd is, onthulde een daling in het bevolkingscijfer. In 1926 bedroeg het inwonersaantal 2.971.922; in 1936 was het 2,965.854. Dit kan niet toegeschreven worden aan uitwijking, zoals dat vroeger het geval kon zijn. Daar de uitwijking in de Verenigde Staten van Noord-Amerika in 1931 gestopt werd, bleef er geen andere uitweg voor uitwijking dan Engeland, en gedurende deze periode weken 78.130 personen naar het Verenigde Koninkrijk uit. Maar een ander verontrustend feit vraagt onze aandacht, nl. dat in deze periode het aantal personen, dat uit het buitenland — voornamelijk de Verenigde Staten van Noord-Amerika — naar Ierland terugkeerde, 23.000 meer bedroeg dan het aantal, dat het land verliet.

Ongetwijfeld is de trek naar de steden één van de voornaamste oorzaken van de bevolkingsmoeilijkheden van Ierland. Tussen 1926 en 1936 daalde het aantal kinderen onder de vijftien jaar met 78.000 op het platteland, terwijl het aantal kinderen in de steden met 31.000 steeg.

De bevolking van Dublin (stad en graafschap) steeg met 112.000 tussen 1926 en 1941. De officiële statistische overzichten melden als oorzaak van de daling ook nog het aantal vrijgezellen en vrijgezellinnen, dat groter is dan waar ter wereld ook. Vele boerenmensen trouwen niet voordat zij op gevorderde leeftijd zijn. Dit is waarschijnlijk de reden van de „vermindering van de vruchtbaarheid van getrouwe vrouwen", waarvan de statistieken melding maken.

Ook bij andere Westelijke landen zien wij hetzelfde verschijnsel. Over het algemeen staan de democratieën wat het geboortecijfer betreft er gunstiger voor. Hier volgen enkele cijfers (voor het jaar 1936):

Schotland	17,9
Engeland en Wales	17,8
Denemarken	17,8
Noorwegen	14,8
Zweden	14,2
Zwitserland	15,6
Tsjechoslowakije	17,4

De keerzijde van de medaille.

Zoals men weet is het Russische geboortecijfer hoog. Italië en Duitsland hebben steeds op allerlei manieren getracht hun geboortecijfer te verhogen. Dat van Duitsland is na Wereldoorlog I schrikbarend gedaald. In 1933 was het 14 per 1000, vervolgens steeg het tot 20, wat het tot op heden ongeveer is. Het geboortecijfer van Italië is nooit onder 20 geweest. In 1933 was het 23,7 en in 1936 was het 22,4.

Het Oosten.

De dichtst bevolkte gebieden van de wereld vinden wij in het Oosten, zij zijn voornamelijk China en Brits-Indië. Nauwkeurige cijfers staan niet te onzer beschikking, maar men schat de bevolking van Brits-Indië meestal op ruim 450.000.000.

De Japanners zijn niet zo talrijk, ofschoon men daar ook een belangrijke toeneming kan waarnemen. Een halve eeuw geleden (1893) was de bevolking van Japan 41.388.000.

In 1923 was het bevolkingscijfer 60.257.000. In 1941 stond het op 72.875.000. Dit betekent bijna een verdubbeling van de bevolking — de inwijking niet meegerekend — in een halve eeuw. Thans telt Japan inclusief bezittingen een bevolking van 105.226.000. In 1926 was het geboortecijfer 29. In het voorafgaande jaar bedroeg het ruim 30.

Over het algemeen zijn deze volken — en hun leider — geen voorstanders van kunstmatige geboortebeperking.

Deze zaken zijn thans van grote betekenis. Zij maken de woorden van Ralph. McGill, redacteur van de „Atlanta Consitution" duidelijk, toen hij sprak over de huidige oorlog: „Het is duidelijk, dat achter deze oorlog van machines, een oorlog gevoerd wordt van meerderheid in bevolking tussen het Oosten en het Westen. Het is ook duidelijk, dat het Oosten gemakkelijk overwinnaar zal zijn.

En zij die menen, dat een gestadige groei van de bevolking niet een geweldige invloed zal hebben in de na-oorlogse wereld, hebben het zo hopeloos mis, dat het niet eens nodig is te bewijzen, dat zij het mis hebben."

Zij maken ook onze grote leveranties aan Rusland en China duidelijk, en tevens maken zij ook de woorden duidelijk, die de schrijver dikwijls geuit heeft: „Het dreigende lot van het blanke ras is nu veel meer dan onbeduidend gepraat."

* * *

Dat geboortebeperking als conceptievermijding door anti-conceptionele middelen begrepen, onzedelijk, dus ongeoorloofd is, is geen uitvinding van de Katholieke Kerk, maar een waarheid, die voor ieder geldt, heiden en christen en van elke denominatie; het gezond verstand kan deze waarheid uit eigen kracht kennen. Hierover vindt de lezer een uiteenzetting in „Lux" van Januari 1944, waarvan enkele passages als aanvulling bij Dr. Schmiedelers artikel op blz. 4 zijn overgenomen in de bespreking van Lux.

CURAÇAO

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	12515
2e prijs	7799
3e prijs	6951
4e prijs	2952

NEDERLANDSE UITZENDING VAN COSTA RICA.

Ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix op 31 Januari as. zal de radio van Costa Rica een speciale uitzending hebben. De uitzending vindt plaats over de zender van San José, Costa Rica (TNBC) en wordt versterkt door de (TIPG) „La Voz de la Victor". De waarnemend Consul, de Heer Jack Salomons, zal een inleidende rede houden, waarna de Heer G. A. D. Visser een gelegenheidsradio-rede uitspreekt. De uitzending heeft plaats om 20 uur (Curaçaose tijd) over een golflengte van 9615 kilocycles 31,3 m.

DE LEZING OVER SURINAAMSE HOOFDDOEKEN.

Hedenavond zal in de club van de Surinaamse vereniging J.P.F. een lezing gehouden worden over de hoofddoeken der Kottomissies door den Inspecteur van het Onderwijs in Suriname R. D. Simons.

De Heer Simons heeft hiervoor een veertigtal hoofddoeken medegebracht, hetgeen de lezing zeker nog interessanter zal maken. Een Bestuurslid van J.P.F. deelt ons mede, dat ook nietleden van de vereniging welkom zijn.

GESLAAGD.

Voor de Bond „St. Genesius" slaagden als Kantoorstenografe in de Nederlandse Taal (130 lettergrepen): S. Cannister en L. Sjiem Fat; afgewezen: 3.

Als Typist(e): L. Wederfoort, N. de Lima, S. Daal, J. Dijkstra, A. Pietersz en E. Curiel; afgewezen: 2.

LAATSTE NIEUWS.

— De greep van het Duitse leger op Noord-Duitsland wordt gestadig gebroken door de strijdkrachten der Generaals Govorov en Meretskov, welke de val sluiten om ongeveer 250.000 nazie-soldaten ten Zuiden van Leningrad. Behalve dat het spoorwegknooppunt Krasnogvardeisk veroverd werd, zijn de Russen ook getrokken door de stad Kaskova, 38 kilometer verder ten Westen. Naar vermeld naderen zij nu Volosovo op 75 kilometer van de Estlandse grensstad Narva.

— **Tito's Hoofdkwartier** maakt bekend, dat de Joegoslavische patriotten 70% van Midden-Bosnië bevrijd hebben van de Duitse indringers. De laatste resten der nazie-troepen zijn verdreven uit het gebied door de bezetting van Prnjavor, op 40 kilometer ten Noord-Oosten van Banja Luka.

— **Uit het Oosten,** het Westen en het Noorden naderen de Chinese troepen langzaam de Japanse sterkte te Taihpaga in Birma. Taihpaga is een klein dorp aan de rivier de Tanai, doch is van belang aangezien het aan het einde ligt van de weg waarover de Japanners voorraden aanvoerden voor de troepen die tegen de Chinezen strijden.

— **De Fransen** in Italië hebben de weg tussen Belmonte en Cassino doorgesneden en zijn opgerukt tot de berg Belvedere op 16 kilometer ten Noorden van Cassino. Ten Zuid-Westen van Littoria vinden hevige gevechten plaats met de Hermann Goering divisie. Het 8e leger sloeg twee Duitse aanvallen af nabij Orsogna.

— **Een bericht** in „Pravda" zeide, dat de Russen de oever van de rivier de Luga bereikt hebben ten Westen van Novgorod. De Luga ligt ongeveer 16 kilometer ten Oosten van de Leningrad-Vitebsk spoorlijn. Er werden drie vijandelijke regimenten verslagen.

— **Het Italiaanse Katholieke** nieuwsblad „Italia" meldt, dat Zijne Heiligheid de Paus een belangrijke som geld gezonden heeft naar Argentinië voor de slachtoffers van de aardbeving te San Juan.

— **Het Centrale Chinese** nieuwsagentschap zeide, dat ongeveer duizend Japanners verdronken in de Jangtse op 19 Januari toen een middelgroot Japans oorlogsschip op een Chinese mijn liep en zonk nabij Kweitsjih Answi.

— **Eden** heeft heden in het Lagerhuis de beslissing van Argentinië geprezen. Hij zeide te hopen, dat men nu verder krachtig zal optreden tegen de gehele spionnen-organisatie van de nazies.

SPANJE BIEDT WEER EENS ZIJN VERONTSCHULDIGINGEN AAN.

De Spaanse Ambassade maakte bekend, dat de regering in Madrid krachtige maatregelen zal nemen om te voorkomen, dat bommen worden gelegd in ladingen naar Groot Britannië. Ook „verzocht" men de Duitse onderdanen zich te verwijden uit de havens waar dergelijke sabotage zou kunnen zijn gepleegd. Dit is het antwoord op het protest, dat onlangs door de Britse Regering gedaan was over het vinden van bommen tussen sinaasappelen, welke uit Spanje waren aangevoerd (Londen, (AP) 26.1).

APOSTOLAAT TER ZEE.

Mr. A. A. G. Smeets schrijft ons:

Het is den ondergetekende een genoegen u onderstaand een overzicht te doen toekomen van de hotelgasten, welke gedurende het afgelopen jaar in ons hotel logeerden. Wij twijfelen niet of deze lijst zal u zeer zeker interesseren.

Aantal zeelieden:	Geboortig van:	Aantal logeerdagen:
179	Nederland	3348
75	Groot Britannië en Ierland	2694
18	Verenigde Staten van Noord-Amerika	85
5	Zweden	52
4	Noorwegen	12
2	Chili	37
2	Zuid-Afrika	25
1	België	1
1	Estland	7
1	Frankrijk	25
1	Hellas	9
1	Mauritius	41
1	Uruguay	2
1	Zwitserland	8
292	14 landen	6346

Gedurende 1942 was het aantal logeerdagen: 5892.

Z. H. E. P. I. Verriet O. P. en het A. B. C. „Baby-Fonds".

Nadat het Pontificaal Lof naar aanleiding van de feestelijkheden van de San Francisco parochie ten einde kwam, verzamelde zich een grote menigte voor de pastorie om op het met electrisch licht versierde plein een concert bij te wonen en tevens om naar redevoeringen te luisteren door enkele begaafde sprekers.

Onder deze redenaars was ook Z.H. E. Mons. Petrus I. Verriet O.P., die de toestand van 25 jaren herdacht toen de huidige kerk gebouwd moest worden en waarbij de ijver en de edelmoedigheid der Arubanen werden geprezen en naar aanleiding hiervan zeide Zijne Hoogwaardige Excellentie gelezen te hebben een tijd geleden, dat er een **stichting werd gevormd hier op Aruba ten doel hebbende om de kinderen in Nederland van voedsel te voorzien.**

De bedoelde stichting was natuurlijk het zg. A.B.C. Babyfonds, aan hetwelk de ere van het initiatief toekomt aan den Heer Addison W. Croes. Monseigneur Verriet kon het prachtige doel dezer stichting niet voldoende prijzen en moedigde iedereen aan om flink bij te dragen, om zodoende deze arme ongelukkige kindertjes te helpen vrijwaren van een ondergang tengevolge van ondervoeding. **Monseigneur Verriet herinnerde eraan hoe Nederland vroeger dikwijls in de bres sprong voor onze eilanden, die in vroegere jaren in nood en armoede verkeerden** en drukte tenslotte de wens uit, dat deze sympathieke stichting overal ter wereld navolging zal vinden.

Laten wij hopen, dat niet alleen de bevrijding van Nederland spoedig zal komen, doch dat meteen grote voorraad melk en ander voedsel zullen volgen en dat wij dan met trots mogen terugzien op de vruchtbare oogsten van philanthropisch Aruba, Bonaire en Curaçao „Bay-fonds".

* * *

Het spreekt vanzelf, dat wij met grote blijdschap hier er op wijzen hoe Zijne Hoogwaardige Excellentie Monseigneur Petrus I. Verriet O.P. het A.B.C. Babyfonds op zulk een warme wijze heeft aanbevolen. Inderdaad de stichting van dit fonds zal den Arubanen immer tot ere strekken. Het enthousiasme, waarmede gewerkt wordt, is boven alle lof verheven. En met grote verwachting zien wij uit naar het ogenblik; dat in navolging van Aruba ook op de andere eilanden in ruime mate geld zal worden gegeven voor dit zo prachtige doel: het jonge kind van Nederland. Aruba toont zijn liefde voor Nederland op wel zeer liefderijke wijze. Het snelt het ondervoede en door nooddruft geplaagde kind te hulp en redt aldus Neerlands toekomst voor jaren.

De stichting van dit fonds en het enthousiasme daarvoor is een mijlpaal in het Arubaanse charitatieve leven. Dit voorbeeld na te volgen zal eenieder tot grote ere strekken.

DE ECONOMISCHE WEERSLAG?

Bankiers en handelaars in New York uitten enige twijfel over het economische effect van het verbreken der betrekkingen met de as door Argentinië, hoewel verschillenden van mening waren, dat de Verenigde Staten thans de restricties op de uitvoer naar Argentinië zullen doen verslappen. Mogelijk zullen onder de leen-pachtwet ook goederen aan Argentinië worden geleverd en verder is het niet onwaarschijnlijk, dat de restricties van het Departement van Financiën op het overmaken van bedragen naar de Banco de la Nacion zullen worden opgeheven.

VREUGDE IN ARGENTINIE.

Practisch elk nieuwsblad in Buenos Aires en waarschijnlijk over het gehele land liet de sirene loeien, terwijl overal in de stad fluiten gilden toen het besluit over het verbreken der betrekkingen met de as door de radio werd bekend gemaakt.

Sedert de vorige namiddag heerste er een grote verwachting, aangezien de namiddagbladen verschenen met grote koppen en berichten waaruit men kon opmaken, dat de regering een belangrijke stap zou doen. Het blad „La Prensa" was het eerste nieuwsblad dat het publiek van de gebeurtenis op de hoogte stelde door met zijn enorme sirene te loeien enkele seconden voordat dit door de andere dagbladkantoren gedaan werd.

Buitenland.

RUSSISCH COMMUNIQUE.

„De troepen aan het Leningradfront vervolgden hun offensief in de nacht van 25 op 26 Januari en veroverden in een bestorming de stad en het grote spoorwegknooppunt Gatsjina (ook wel genaamd Krasnogvardeisk).

Ten Westen en Noord-Westen van Tosno verpletteren onze troepen de vijandelijke weerstand en in de gevechten veroverden zij vele plaatsen, waaronder verschillende grote. Tijdens het offensief van 14 tot 25 Januari brachten de troepen aan het Leningradfront de volgende verliezen aan de Duitse troepen toe:

In de loop der offensieve gevechten hebben de troepen aan dit front tien divisies infanterie verslagen en hevige verliezen toegebracht aan twee divisies infanterie.

Volgens onvolledige gegevens werd het volgende veroverd: 619 kanonnen van verschillend kaliber, waaronder 116 zware kanonnen van 150 mm. tot 406 mm, 454 mortieren van verschillende soort, 20 kanonnen met eigen drijfkracht, 1360 machinegeweren, 7256 geweren en tommygeweren, 60 tanks, 25 gepantserde wagens, 173.000 granaten, 85.000 mijnen, 9 millioen geweerpatronen, 350 vrachwagens, 413 karren met verschillende voorraden, 300 paarden en 65 opslagplaatsen met geschut ,bouwmateriaal, klederen en voedsel.

De telling der oorlogsmaterialen, welke te Gatsjina werden buitgemaakt, is nog niet beëindigd. Onze troepen vermelden 158 tanks, 200 kanonnen van verschillend kaliber, 497 machinegeweren, 245 mortieren, 901 vrachtwagens, 30 opslagplaatsen met ammunitie wapenen en proviand, 5 spoortreinen 5 locomotieven, 300 spoorwegwagons en 200 wagens met voorraden.

De vijand verloor enkel aan doden meer dan 40.000 officieren en manschappen en tot 3.000 officieren en manschappen werden gevangen genomen.

Ten Noorden en Noord-Westen van Lyuban kwamen onze troepen al vechtende vooruit en veroverden zij bewoonde plaatsen en spoorwegstations. Ten Noord-Westen, Westen en Zuid-Westen van Novgorod vervolgen onze troepen hun offensief en veroverden zij 10 plaatsen en een spoorwegstation. Ten Oosten van Vinnitsa en ten Noorden van Kristinovka bleven onze troepen op succesrijke wijze de aanvallen afslaan van grote strijdkrachten vijandelijk voetvolk en tanks en brachten zij den vijand hevige verliezen toe in manschappen en materiaal In andere sectoren van het front werden op enkele punten gevechten van plaatselijk belang geleverd. Op 25 Januari ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 144 Duitse tanks. 49 Vijandelijke vliegtuigen werdem neergeschoten in luchtgevechten en door het afweervuur" (Moskou, (AP) 26.1).

NIEUWE LUCHTAANVALLEN OP DE MARSHALL - EILANDEN.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat vliegtuigen van de 7e leger-luchtmacht en de marine tweemaal op één dag aanvallen hebben gedaan op vier atollen in de Marshallgroep. Op Mili werden kust-installaties met bommen en mitrailleervuur bestookt in de morgenuren. 's Avonds werd een tweede aanval op lichte schaal op Mili gedaan. Er werden hierbij geen verliezen geleden. Wotje werd 's namiddags en 's avonds aangevallen. Ook hier werden geen verliezen geleden door de aanvallende vliegtuigen. Op Taroa in de Maloelap-atol werd het vliegveld aangevallen. Men stiet op 30 vijandelijke jagers waarvan zeker 1 werd neergeschoten bovendien werd een vijandelijke jager op de grond vernield. In de avonduren werd Taroa opnieuw aangevallen. Er werd 20 ton aan bommen geworpen op de kust-installaties. Bij geen van beide aanvallen werden verliezen geleden. Liberators van de marine ontmoetten drie kleine vijandelijke luchtschepen onder bescherming van 5 jagers nabij Ailinglapalap en schoten 3 van de jagers neer (Washington, (AP) 26.1).

WAT MEDINA VERKLAARDE.

Volgens het New Yorkse biad „Journal of Commerce" heeft de Presdent van de Verenigde Staten van Venezuela, Isaias Medina, verklaard, dat de economische positie van het land versterkt wordt door een wet op het bouwen van olieraffinaderijen in Venezuela. De beste weg tot industrialisatie is een combinatie van Noordamerikaans en Venezolaans kapitaal. Hij bevestigde, dat Henry Kaiser binnenkort naar Venezuela gaat teneinde een studie te maken van de bestaande cement- en staalindustrie. Hij verklaarde verder, dat Venezuela voorstander is van een pan-Amerikaanse samenwerking en niet van regionale groepen. Venezuela wenst de geestelijke banden aan te halen tussen de landen, welke hun onafhanklijkheid aan Bolivar hebben te danken.

MAATREGELEN VAN DE ARGENTIJNSE REGERING.

De Argentijnse regering heeft de bewegingen van de Argentijnse koopvaardijvloot lamgelegd als een der eerste maatregelen na het verbreken der betrekkingen met de as. Alle schepen kregen opdracht in de haven te blijven „tot nader bericht".

Men gelooft echter, dat de schepen niet lang zullen worden stilgelegd, aangezien de Argentijnse staathuishoudkunde grotendeels afhankelijk is van de bewegingen van de koopvaardijvloot.

Blijkbaar vreest de Argentijnse regeringen aanvallen op de schepen door Duitse duikboten en wil men enkele veiligheidsmaatregelen nemen. Intussen ontvangt de Argentijnse regering felicitaties van alle kanten op het Westelijk Halfrond. Men wacht nu af of Argentinië het post- en telegraafverkeer enz. met Duitsland zal verbreken. Het Duitse nieuwsagentschap Transocean werd aangezegd zijn zaken in Argentinië te sluiten met het einde van deze maand. Het asgezinde namiddagblad „El Pampero", dat door Transocean van nieuws voorzien werd en ook wel steun van de Duitse Ambassade kreeg, zal misschien gelijktijdig opgeheven worden. Overigens geven alle Argentijnse nieuwsbladen uiting aan hun vreugde over de gebeurtenis. Het is nu toegestaan in de bladen om zijn afkering ten opzicht van de as te kennen te geven doch een blad, dat beweerde een en ander te hebben voorzien, werd voor drie dagen geschorst.

Het resultaat van het verbreken der betrekkingen met de as in de financiële wereld is nog niet duidelijk, maar velen, die hun geld op de Duitse banken hadden, halen het er af (Buenos Aires, (AP) 27.1).

Op de loefkant.

(In pessimistische stemming geschreven)

Ik zit alleen op „Punta Hambrak" en zie uit op de blauwe zee, welke met hoge kuifkoppen komt aanzwellen, de een achter de ander. Met gebruis storten zij zich uit op de kust op de harde en grauwe klippen.

Het weer is buïg, regenbuien komen van het Noord-Oosten uit, welke mij doornat maken. Daarna komt de felle zon, welke mij weer opdroogt, het zout brandt mij op het gezicht en in de ogen.

Een droefgeestig landschap, klip en nog eens klip. Grote grijze stenen op en door elkaar gegooid. Lopen kan men niet, slechts klauteren en springen over de harde keien. In de verte zie ik Oostpunt aan de andere zijde de schoorsteen van New Port.

Ik ben van New-Port komen lopen in de gloeiende zon over een haast onbegaanbare weg. Mijn zolen zijn dun geworden door het scherpe gesteente. Mijn hoofd gloeit van binnen en van buiten, het bonst van te hoge bloeddruk, door de hitte.

Vannacht riep men mij naar New-Port, mijn motorboot was vergaan vertelde men mij; op „Punta Hambrak".

Ik ging om 1 uur met mijn slechte banden naar New-Port, werd aangehouden door den schildwacht. Ik toonde mijn pas, waarop hij mij zeer vriendelijk naar den wachtcommandant bracht.

Ik hoorde het verhaal, mijn motorboot was 's nachts gestrand, de bestuurder lag hier. Men had reeds aan den A.M.C. een ambulance-wagen gevraagd, welke kort hierop verscheen.

Een prachtige organisatie toch, middernacht en op New-Port. De dokter op Otrabanda werd opgebeld en verwachtte ons. Wij reden naar Kortijn, waar de dokter den patiënt onderzocht en slechts een lichte huidskwetsuur constateerde. Wij brachten den patiënt naar het St. Elisabethshospitaal ter observatie, waar de Zusters klaar stonden om den patiënt liefderijk te ontvangen.

Ik gaf mijn naam op, zeide, dat ik voor de kosten borg stond en vertrok.

Prachtig toch dit alles, wat zijn wij toch vooruitgegaan.

En thans zit ik in het morgenuur op de rotsen om mij heen de spaanders van de boot. Als een molen werkt de zee; grote planken en balken worden tot duizend stukjes vermaald.

Ik zie het keurige werk van de Nederlandse botenbouw. Solide, overal koperen bouten en schroeven, massief en sterk. Met weemoed denk ik aan dit verloren goed, in enkele uren vernietigd tot splinters, wat eens een trotse boot was.

De motor ligt in het water met de 4 cylinders boven. Een krachtige machine; nog geen jaar oud . Een 40 P.K., een lust voor de ogen.

In twee uur tijds, volgens de kustwacht van Willemstad naar Oostpunt gevaren. Te 5.45 uur uit de St. Annabaai vertrokken, om 7.15 uur te New-Port gesignaleerd, te 8 uur op Oostpunt. Wat klopt toch dit alles, bewondering voor de knappe organisatie. Niets kan jokken.

De zeeën stormen op de machine af, woedend dat deze alleen nog stand houdt tegen het geweld. De koperen pijpen zijn afgeknapt, slechts de romp staat er nog, en schittert met zijn alluminiumverf in de blakerende zon. Hoe lang nog?

Ik zie een tijd van harde arbeid achter mij. Vergooid werd in enkele uren, at in lange jaren vergaard werd. Weg is een verdienste, door een man, welke geen verantwoordelijkheidsgevoel heeft, noch berouw toont over deze vernietiging.

Het eerste roept hij zijn baas te middernacht om hulp, die hem deze verleent en verder nog alles voor hem doet, wat mogelijk is, Zijn sommige mensen in dit opzicht ook wel eens geen dwazen?

Hij sleepte zonder mijn voorkennis een barkje uit de haven en koerste naar Oostpunt in de holle nacht. Hij ging af op zijn goed gesternte, dat hem thans misleidde. Hij onderscheidde geen kust meer van de duisternis, totdat de boot haar steven op de stenen kraakte en als een gewond dier rolde en wentelde, totdat zij door het woeste element vermorzeld was.

Ik stap op en overzie wat er nog te redden valt en maak weer nieuwe plannen. Ik klauter weer over de rotsen en loop over de puntige stenen. Mijn voeten doen zeer door ontvellingen. Mijn overhemd scheur ik bij het bukken in de takken van het geboomte. Ik zie er uit als een landloper en op New-Port aangekomen, sluip ik in mijn auto, in de hoop door niemand gezien te worden.

En als ik thuis kom, zegt mijn oudste jongen: „Pappie, het is vreemd, maar het is of de boot nog voor het huis ligt, heeft u zich niet vergist?"

En als hij mij aanziet, barst hij in snikken uit en zegt, dat zijn mooie boot nu weg is. V.

LUX

Januari — Nummer 1944.

Dit algemeen tweemaandelijks tijdschrift, dat onder Redactie staat van H. M. Hulsman O. P. Hoofdredacteur, Fr. M. Rigobert Secretaris, Mevr. E. B. M. da Costa Gomez-Heiling, Mr. J. J. A. Ellis, Dr. Joh. Hartog en Mr. H. J. M. Hoogeveen, bevat thans: Bij het Nieuwe Jaar. — Geboorte beperking en publieke mening, door Pater Michael Möhlmann O.P. — Lichtmis, gedicht van K. Vertommen. — Het oude Joodse kerkhof op Curaçao, door Dr. I. S. Emmanuel — Naar de Wetgeving van 1869, door Dr. W. Ch. de la Try Ellis, Sieraad voor asch, gedicht van Ds. G. E. Alers — Liturgie of ritualisme? door Dr. Joh. Hartog, en Aanpassing van Mathias Kemp.

In het eerste artikel hekelt Pater Möhlmann de Noordamerikaanse methode de „waarheid" vast te willen door de meerderheid plus een.

„Het is kenmerkend voor het bankroet van de metaphysica, voor de decadentie van het intellect, voor de verslapping van de geestelijke discipline, die logisch denken en redeneren is, deze wijze om de waarheid te achterhalen. Het is de straf voor de nu reeds eeuwenoude verheerlijking van het empirisme en voor de daarmee samenhangende minachting voor de arbeid van het speculatieve verstand, dat intellectuelen, publicisten, die de vertegenwoordigers van de waarheid moeten zijn voor millioenen, tot zulk een verdwazing vervallen, dat zij menen die waarheid door Jan Publiek bij meerderheid van stemmen te kunnen laten vaststellen, alsof het een wet op de hondenbelasting was.

Wij, die onder de rook van Amerika leven en de smetstoffen, waar dat land vol van is, zowel op intellectueel als zedelijk gebied, met elke Time of News-week in wolken op ons toegeblazen krijgen, wij moeten op onze hoede zijn, want ook zonder dat wij dit merken, lopen wij kans van dezelfde geestelijke ziekten geïnfecteerd te worden, die in Amerika blijkbaar zoveel slachtoffers maken".

Over het eigenlijke onderwerp schrijft Pater Möhlmann iets, dat de moeite des overnemens zeer waard is, omdat er over het algemeen onder niet-katholieken geen klaar begrip heerst van de leer der Katholieke Kerk over geboortebeperking en de daarmee samenhangende quaesties.

„Geboortebeperking is een algemeen woord, dat in de loop der tijden echter de naam is geworden voor een zeer speciale practijk. Op zich duidt het woord niets anders aan dan vermindering van het aantal kinderen tengevolge van eigen vrij wilsbesluit, zich daarbij niet uitsprekend over de middelen, die aangewend worden, om dat doel te bereiken. Er zijn echter meer middelen tot hetzelfde doel.

Geboortebeperking kan bewerkt worden door totale onthouding van huwelijksomgang, door onthouding gedurende de vruchtbare perioden, en tenslotte zonder onthouding, maar door het toepassen van methoden of middelen, die conceptie voorkomen.

Wanneer de Katholieke Kerk zich tegen geboortebeperking uitspreekt, dan geschiedt dit om één van deze redenen: óf omdat in particuliere gevallen, gezien de particuliere omstandigheden, het vermijden van kinderen tegen de plichten van de gehuwde staat ingaat; óf al zou gezien de omstandigheden in een bepaald geval het beperken der geboorten wel gerechtvaardigd zijn, omdat de middelen tot beperking aangewend tegen de natuur indruisen en dus een scheinding van de menselijke zedenwet betekenen.

Wat de eerste reden betreft, moeten wij tot goed begrip er van, vooropstellen, dat op het menselijk geslacht in het algemeen de plicht rust, het menselijk geslacht in stand te houden, overeenkomstig het goddelijk bevel na hun schepping aan de mensen gegeven: „Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt u". Dit is echter een algemene plicht, die niet zonder meer op ieder individu afzonderlijk terugvalt. De levensstaat, die door God speciaal met het oog op de instandhouding van het menselijk geslacht werd geschapen, is het huwelijk: de lichamelijke en geestelijke vereniging van man en vrouw tot voortbrenging en opvoeding van kinderen. Dat het huwelijk behalve dit voornaamste, nog andere nuttige gevolgen heeft, spreekt vanzelf: waar de natuur van den mens op de instandhouding van het menselijk geslacht is ingesteld, kan het niet anders of de huwelijkssamenleving zal op harmonische wijze in de verschillende behoeften en verlangens van den mens voorzien.

Deze bijkomstige eigenschappen, die op zich zelf reeds het huwelijk een begerenswaardig goed maken, mogen echter nimmer doen vergeten, dat het eerste en voornaamste doel van het huwelijk de nakomelingschap is, omdat al het andere, ook de hartstochten en geslachtelijke onzelfgenoegzaamheid van het individu hem werden ingeschapen met het oog op de voortplanting.

Rust de algemene plicht tot instandhouding van het menselijk geslacht, dus niet zonder meer op een bepaald individu in het bijzonder, anders wordt de verhouding, wanneer zulk een persoon zich vrijwillig verbindt tot de levensstaat, die als primair doel het voortbrengen van kinderen heeft en dit dus ook tengevolge van zijn vrije keuze als een persoonlijke plicht aanvaardt.

Nu is er een welbekende stelregel, dat nood wet breekt, een regel die zelfs bij de zedenwetten zijn invloed laat gelden. Er is namelijk een rangorde in de plichten, waaraan wij als mens gebonden zijn: de ene plicht is zwaarder dan de andere. Wanneer nu het nakomen van een geringere verplichting de vervulling van een zwaardere plicht onmogelijk zou maken, dan zijn wij gehouden, de laatste te vervullen met prijsgeven van de eerste.

Een bevattelijk voorbeeld is de rangorde in de liefde tot de naaste. Wij moeten onzen naaste beminnen en onze naasten zijn alle mensen. Doch er is een rangorde in deze nabijheid, de een staat ons nader dan de ander. Een gevolg hiervan is, dat de plicht om vrouw en kinderen te helpen zwaarder weegt dan hulpbetoon aan een vriend, en dat zo wij slechts één van beiden zouden kunnen helpen, wij de eerste moeten bijstaan met voorbijgaan van de tweede.

Een analoog geval kan zich voordoen met betrekking tot de plicht kinderen te verwekken. De omstandigheden kunnen van die aard zijn, dat het onmogelijk is deze plicht te vervullen zonder het welzijn van de vrouw, of van de reeds aanwezige kinderen grotelijks te schaden. In dat geval komt de plicht kinderen voort te brengen in conflict met de zwaardere plicht het leven van vrouw en kinderen te beschermen en moeten wij deze laatste volbrengen in plaats van de eerste.

Het spreekt van zelf, dat het oordeel of zulke omstandigheden inderdaad aanwezig zijn, objectief en vrij van gemakzuchtige bedoelingen moet wezen, maar zouden de omstandigheden zich voordoen, dan is het goed en rechtvaardig een nieuwe geboorte zo lang te vermijden als dezelfde omstandigheden blijven bestaan.

Tot nu toe spraken wij slechts over het doel-element in het begrip geboortebeperking. Doch van veel meer actueel belang is de vraag naar de geoorloofdheid der middelen. Vooropgezet dat in een bepaald geval de beperking der geboorten gerechtvaardigd is, volgt de vraag: welke middelen daartoe zijn goed, welke verkeerd?

Gehele onthouding van huwelijksomgang is het meest voor de hand liggende en ook het beste middel, in die zin dat het door de zelfbeheersing en offers er aan verbonden, de garantie geeft, dat het slechts bij werkelijke noodzaak zal worden toegepast.

Het laatste middel: geboortebeperking, niet door onthouding maar door gebruik van anti-conceptionele methoden of middelen, brengt de daad des huwelijksomgangs in strijd met de orde der natuur: het berooft die daad namelijk van gevolgen, die er door de natuur organisch mee verbonden zijn.

Maar de mens is onderworpen aan de wetten der natuur.

Dit blijkt het duidelijkst bij die wetten, die hij noodzakelijk volbrengt, omdat zij betrekking hebben op natuurkrachten in hem, die niet onderworpen is aan zijn vrije wil, zoals bv. de wet van de zwaartekracht.

Hij is echter ook onderworpen aan de wetten, waar hij wèl vrij tegenover staat, slechts met dit verschil, dat hij niet genoodzaakt, maar verplicht is ze te onderhouden. Doch het gebruik van anti-conceptionele middelen is een inbreuk op de wetten door de natuur aan de voortplantingsdaad gesteld. Daarom wordt die daad daardoor tegennatuurlijk en hij, die vrijwillig zulk een tegennatuurlijke daad stelt, is schuldig aan overtreding van de zedenwet.

Geboortebeperking, als conceptievermijding door anti-conceptionele middelen begrepen, is dus onzedelijk en ongeoorloofd. Dit is geen uitvinding van de Katholieke Kerk. Het verbod door haar gegeven is ten hoogste een bondige, autoritaire formulering van een waarheid, die het verstand uit eigen kracht kan kennen, maar die om de vele en intricate quaesties er mee verbonden gemakkelijk tot foutieve inzichten en dus tot een dwalend geweten aanleiding kan geven.

Het tweede der opgegeven middelen: huwelijksomgang, beperkt tot de onvruchtbare perioden, is een practijk die wel de meeste aanleiding tot meningsverschillen onder de moralisten heeft gegeven. De quaestie kort samenvattend, menen wij te kunnen vaststellen, dat der huwelijksdaad op deze wijze in geen enkel opzicht geweld wordt aangedaan en dat er dus uit dien hoofde geen bezwaren tegen de practijk te opperen zijn. De moeilijkheid schuilt hier niet zozeer in het middel op zich genomen, als wel in de invloed, die het heeft op de zedelijke integriteit van dengene, die het gebruikt, m.a.w. dat hij het op zich geoorloofde middel zal toepassen, terwijl hij in omstandigheden verkeert, die conceptievermijding niet rechtvaardigen, terwijl hij bovendien, eenmaal toegevende aan afkeer van de moeite aan geboorte en opvoeding verbonden, door deze practijk er toe gebracht zal worden, middelen aan te wenden, die hetzelfde doel, zonder de last van gedeeltelijke onthouding, nog zekerder bereiken, maar die dan ook in zich ongeoorloofd zijn.

Wij kunnen de houding van de Katholieke Kerk t.o.v. de geboortebeperking aldus kort omschrijven: wanneer zeer ernstige redenen dit rechtvaardigen en wanneer geen tegennatuurlijke middelen worden aangewend, is geboortebeperking geoorloofd".

Wij hebben nogal een groot stuk overgenomen, omdat kennis in zo wijd mogelijke kring meer dan gewenst is. De lezing van Pater Möhlmanns artikel zij hartelijk aanbevolen en wij zouden wensen meer zulke brandende onderwerpen in Lux behandeld te zien.

Dr. I. S. Emmanuel schrijft een lezenswaardige verhandeling over het kerkhof Beth Haïm aan de Schottegatweg, waarover later nog een apart boekwerk zal verschijnen. Een bijlage geeft een aantal alleraardigste — als dit woord gebruikt mag worden — grafstenen te zien met zinrijke prenten, in elk geval heel wat beter dan de pleister, die tegenwoordig de graven siert. Ook in dit opzicht zijn wij wel erg achteruit gegaan.

De inschriften der zerken leren ons veel over Curaçao's Joodse families en historie. Ook alleen daarom ware het te wensen, dat de geleerde schrijver Dr. Emmanuel, gelegenheid krege zijn werk hoe eer hoe liever in het licht te geven.

Dr. W. Ch. de la Try Ellis heeft het artikel getiteld: „Het Burgerlijk Wetboek in Suriname en Curaçao" voorkomende in het Gedenkboek Burgerlijk Wetboek 1838 — 1938, waarin Mr. B. de Gaay Fortman, rechter in de arrondissementsrechtbank te Amsterdam, onder meer, de totstandkoming van ons Burgerlijk Wetboek behandelt, aanvullen met biezonderheden, die in een vooral voor Nederland bestemd boekwerk minder goed op hare plaats zijn en waarvoor bij de lezers ginds uiteraard niet veel belangstelling zal bestaan.

Het is al een heel gelukkige omstandigheid, dat Dr. de la Try Ellis de schrijver van dit artikel is, daar wel niemand beter dan hij zal thuis zijn in de materie welke in dit artikel op zo voortreffelijke wijze — zo naar stijl als inhoud — wordt behandeld.

Tenslotte zet Dr. Joh. Hartog in een artikel „Liturgie of Ritualisme"? het verschil uiteen tussen de levende liturgie en het doodse formalisme, dat de liturgosen ervan maken enerzijds, en het ritualisme dat er bij de Protestanten van is overgebleven.

Drie gedichten, van Vertommen, Ds. Alers en Mathias Kemp vormen de verdere inhoud van dit rijke nummer.

Als bijlage werd tevens allen abonnees een exemplaar toegezonden van Pater Möhlmanns nieuwe boekje „Kerstmis op Niemandsland".

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

In uw alom gelezen blad van 8 Januari 1944, stond er een artikel onder de titel „Ontwaakt", geschreven door den Eerwaarden Pater Möhlmann O.P.

Het doet mij goed te lezen hoe deze geestelijke zo juist en doeltreffend de heersende kwalen op Curaçao in het licht heeft gesteld, welk een axioma heel zelden op dusdanige wijze vanwege een geestelijke is geschied. Niet alleen een volkskind, maar ieder redelijk denkend mens, die de morele belangen waardeert, zou niet nalaten de verschuldigde lof aan deze onderwinding toe te kennen.

Deze wantoestanden in het centrum der Caraibe tarten alle bestraffingen, opdat men zich vergewist van de grote tekortkoming, waarin het zo belangrijke Curaçao is gesteld. Helaas! een zodanige bedreiging van de moraal doet ons terugdenken op het grote zedelijke verval der tijden, toen de mens geen bevrediging kon vinden in zijn vreemde Goden, en dat alleen de dood de ganse heilstaat kon rechtvaardigen. O tempora, o mora!

De elementen van de zedelijke bedreiging op Curaçao hebben toentertijd dezelfde rol gespeeld, zodat in dergelijk opzicht geen groot verschil bestaat tussen vroeger en nu, al leefden zij vroeger in de diepste phasen der geestelijke duisternis. Vroeger was het recht niet tot zijn recht, maar men schrikte zich terug voor de geweldige strafttoemetingen tegen de misdrijven. Maar bracht dit verbetering in de zedelijkheid?

Als men goed observeert, en terugtreedt op de richtmiddelen, die de Pater heeft voorgesteld, dan vragen wij ons af, of het zal baten al onderwerpt men geheel Curaçao onder een dictatuur, of dat de overheid door middel van besluiten deze wantoestanden zou kunnen beheersen. Zou het in de geest van onze wetgeving tot zover kunnen leiden?

Mijns inziens zal het in de plaats van met wetten aan het werk te gaan, dat het beter zal zijn om de Heilige Schrift grondig van „Genesis" tot de „Openbaring" te onderwijzen, zoals ook de Heilige Vader ons laatst aanmaande. Zulks zijn beter te weerleggen tot de volksverbetering, want zij zijn die van God getuigen. Nauw in verband hiermede zegt de Profeet Jesaja, tot de getuigenis en tot de zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen zien.

Ik geloof, dat het gebrek aan geestelijke matigheid de grootste oorzaak is van het wee en het geklaag der „Alcoholica", die de Pater signaleert.

Formeel beschouwd is het alleen de geestelijke instelling, die deze schaamteloze prostitutie kan rechtvaardigen. Ik wil mij niet in een contraverse verwikkelen, daar het in de aard der zaak niet de bedoeling is. Het is een vaststaand feit, dat wij op Curaçao, althans het grootste gedeelte van het volk, met de traditie is opgevoed, en daarom bezitten wij de wetenschap dat men na de dood geen deel zal hebben onder de zon, maar de hoop in alle onmogelijke voorstellingen van de moraal de gevolgen zijn van de beruchte overdaden, zoals de door den Pater omschreven brasserijen en dronkenschap.

En ja, indien mijn argument niets anders bevat dan fantasie en fanatieke inspiraties of in bezwalking mag worden gesteld, dan wachten wij thans dan af om te zien, waar in de toekomst het initiatief van het morele besluit zijn oorsprong vinden zal.

A. P. Nita.

Bonaire en Curaçao.

Naschrift: Het is niet gemakkelijk den geachten inzender te beantwoorden. Wanneer ik de grote lijn van zijn opmerking goed begrijp, stelt hij al zijn vertrouwen in de Heilige Schrift en al zijn wantrouwen in het optreden van de Overheid. Nu deel ik zijn vertrouwen in de Heilige Schrift volkomen, maar nergens wordt in deze goddelijke boeken het spreekwoord gelogenstraft, dat de gelegenheid den dief maakt.

Wanneer daarom de Overheid door haar maatregelen de gevaarlijke gelegenheid tot een minimum beperkt, dan kan dit de vruchtbaarheid van het Woord Gods slechts ten goede komen.

M.

De rol van de luchtmacht in Afrika.

Hoe het leger van Rommel uitgeput en overwonnen werd.

Een Belgisch officier-vlieger die piloot is in een escadrille lichte bommenwerpers van de Zuid-Afrikaanse Luchtmacht, heeft deelgenomen aan al de gevechten die plaats gehad hebben sedert het offensief dat op 26 Mei 1942 in Afrika door Rommel werd ingezet.

In een interview heeft hij gesproken over de rol die door de Geallieerde luchtmacht werd gespeeld, tijdens de gevechten in Libye.

De lichte bommenwerpers, verklaarde de officier-vlieger, werden voornamelijk gebruikt voor de aanvallen bij dag, die in samenwerking met de landstrijdkrachten werden uitgevoerd om de vijandelijke gemotoriseerde colonnes te bestoken en te hinderen, en op die wijze hun gevechtswaarde te verminderen.

Bij de aanvang van het Duitse offensief, tijdens de omsingelende beweging van Bir-Hakeim, vielen de bommenwerpers bij dag de wijdverspreide colonnes van Rommel aan waarin soms tot 5.000 voertuigen waren verzameld, en deden hun verliezen ondergaan, die alhoewel zij ongetwijfeld gevoelig waren toch beperkt waren tengevolge van de ontplooiing der gemotoriseerde strijdkrachten; de voertuigen bevonden zich inderdaad 200 of 300 meter van elkaar.

Doch enkele dagen later, wanneer den vijand zijn colonnes dichter moest samentrekken om zich door de Britse mijnenvelden een weg te banen, werden zijn verliezen zo zwaar, dat de tostand gedurende een week in het voordeel der Geallieerden veranderde.

Bovenmenselijke inspanning.

De terugtocht van Bir-Hakeim, op 11 Juni 1942, had tot gevolg dat de vijandelijke verbindingslijnen korter werden, wat Rommel in staat stelde aanzienlijke gepantserde strijdkrachten in de omstreken van „Knightsbridge" samen te trekken en een groot gevecht met tanks te beginnen.

In dergelijk geval kan de luchtmacht niet tussenbeide komen, want door de botsing ontstaat er zulke verwarring dat zowel de bevriende als de vijandelijke strijdkrachten gevaar lopen getroffen te worden. De lichte bommenwerpers moesten er zich toe bepalen de versterkingen en de ravitaillering van den vijand te bestoken.

Daarentegen, gedurende de terugtocht der Geallieerden naar de lijn Tobrouk- El Adem, bestookte de geallieerde luchtmacht opnieuw de vijandelijke colonnes om hun opmars te vertragen en de aftocht te vergemakkelijken.

Vooral tijdens de laatste terugtrekkende beweging waartoe de Britse troepen door de val van Tobrouk genoopt werden, heeft de Geallieerde luchtmacht haar grootste inspanning om een sterkeren vijand in bedwang te houden.

Jagers en bommenwerpers van alle soort spanden zich onvoorwaardelijk in, zodanig dat dit luchtgevecht met de Slag van Groot-Brittannië in September 1940 werd vergeleken.

In de loop der week die op de val van Tobruk volgde en die het treffen bij El Alamein voorafging, kende de escadrille waartoe de Belgische officier behoorde, geen ogenblik rust. Sommige bemanningen die bij dageraad opstegen en die zelf na het vallen van de nacht landden, vervulden drie en somtijds vier opdrachten per dag en zulks gedurende verschillende achtereenvolgende dagen.

Nooit de moed verloren.

Om zich rekenschap te geven van de inspanning, welke deze vluchten vereisen, zeide de officier, mag men niet vergeten, dat de escadrilles zelf moesten terugtrekken, waardoor sommige bemanningen verplicht waren onder de blote hemel te slapen en te leven in een toestand waarin er volledig gemis was aan comfort en aan een normale voeding, zulks op een ogenblik waarop van al het personeel een steeds toenemende strijdvaardigheid werd geëist.

Het moreel der bemanningen bleek echter nooit aangetast. Onze landgenoot kon alsdan het best de hoedanigheden van zijn Zuidafrikaanse kameraden op prijs stellen en zich van hun morele waarde rekenschap geven. Deze terugtocht wekte nooit de indruk van een ramp, doch werd veeleer beschouwd als een tijdelijk terugwijken der troepen.

Hij is er van overtuigd dat de geallieerde luchtstrijdkrachten Egypte hebben gered, want toen de legers van Rommel te El Alamein geraakten, waren zij zo uitgeput en vermoeid dat zij onmogelijk de geallieerde verdedigingslinies met succes konden aanvallen.

Rommel hernieuwde zijn offensief op het einde van Augustus en gebruikte hierbij duizenden rijtuigen.

Naar de overwinning.

Wanneer Montgomery, op einde October, tot de aanval overging, bevonden de troepen zich sedert vier maanden in stellingen die aan beide zijde stevig waren ingericht en die beide trekkelijk goed bestand waren tegen de luchtaanvallen. De geallieerde luchtmacht had voornamelijk tot taak, in de loop der eerste weken, de uitgestrekte vijandelijke verbindingslijnen te bombarderen, teneinde het aanbrengen van versterkingen en voorraden te verhinderen.

Dit verklaart het bescheiden tempo van de Britse vooruitgang bij de aanvang. Doch zodra er een bres in de vijandelijke stelling was geslagen, moesten de Duits-Italiaanse troepen hun schuilplaatsen verlaten en stelden zich aldus bloot aan de slagen der Geallieerde luchtmacht die hun steeds meer gevoelige verliezen toebracht.

ONS KONINKRIJK.

GESLAAGD VOOR STAATSEXAMEN.

Uit Londen wordt bericht, dat de volgende candidaten geslaagd zijn voor het staatsexamen 1943: Mejuffrouw D. J. Pelt, Londen H.B.S.-A; F. van Walsem, New York, Gymnasium-B; Mejuffrouw L. Pajgin, Paramaribo H.B.S.-A; Mejuffrouw M. J. de Haan, Buenos Aires, H.B.S.-A en R.C. Spinosa Cattela, Buenos Aires, H.B.S.-A.

Professor Dr J. H. de Boer was voorzitter van de Staatsexamen Commissie.

DWANG OP BUITENLANDSE ARBEIDERS.

De nazies trachten buitenlandse arbeiders in het Reich te verplichten lid te worden van militaire organisaties. Het sluikblad „Vrij Nederland" heeft bekend gemaakt, dat studenten, die tot arbeid verplicht werden in Duitsland nu gedwongen worden lid te worden van de SS; bij weigering worden zij bedreigd met naar Rusland gezonden te worden als arbeiders.

UITGAAN VOOR JONGELIEDEN VERBODEN.

Te Alkmaar is het aan personen beneden 20 jaar verboden na 21 uur buiten te komen. De burgemeester heeft niet bekend gemaakt, welke reden hem tot dit verbod geleid heeft.

SOEUR SILVIA †.

In Suriname is overleden de Eerwaarde Soeur Marie Silvia (Mejuffrouw Johanna Snoeijs). Zij werd geboren 27 October 1868 te Ginneken (Noord-Brabant), trad in 1887 in het klooster der Eerwaarde Zusters Franciscanessen te Roosendaal, alwaar zij 22 April 1889 haar Heilige Geloften aflegde.

BONAIRE.

ZIEKENHUIS-KAZERNE.

Het ziekenhuis op Bonaire maakt zeer langzame vorderingen. Wanneer het zo doorgaat, zal het nog wel een tijdje duren voor het klaar is. De kazerne schiet echter beter op en is zeker eerder klaar. Natuurlijk, defensie.

FLAMINGO'S BROEIEN NIET.

Een stelletje vandalen, die het Pekelmeer bezochten, toen de flamingo's hun nesten bouwden om daar te gaan broeien, maakte zulk een schandaal en lawaai, dat de flamingo's wegvlogen en niet meer terugkeerden.

Inderdaad treurig nieuws.